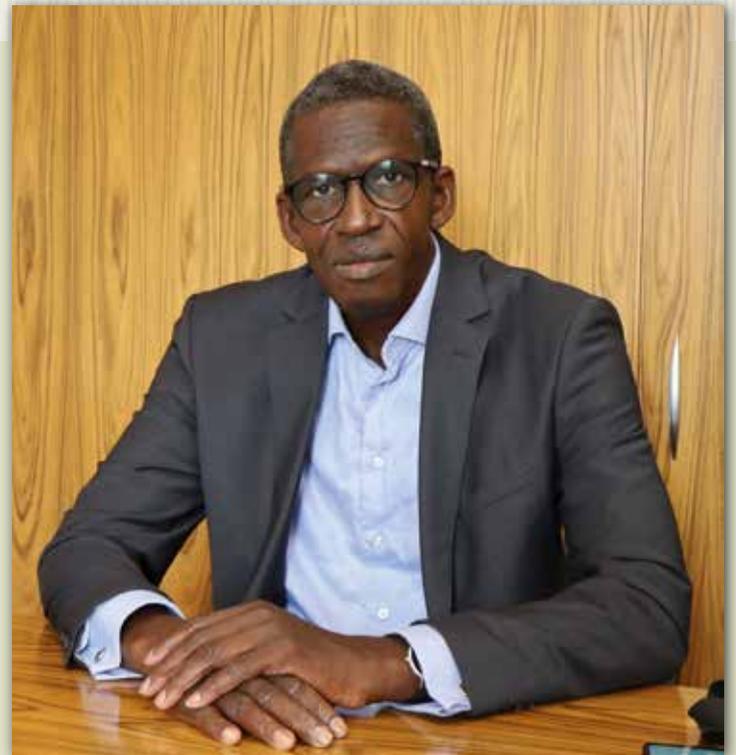

Лесовъдът от Сенегал Папа Мауад:

Пазя скъпи спомени от България

Срещнахме се с Папа Мауад по време на неговото частно посещение в страната ни след 37 години, откакто бе завършил Висшия лесотехнически институт (сега Лесотехнически университет). Роден е през 1961 г. в Сенегал, Западна Африка. Най-малкият и единствен син на семейство с още пет момичета. Завършва средно образование в Сенегал и по това време е силно заинтригуван от социалистическите страни. Когато се разкрива възможност да учи в България по линия на международно сътрудничество между България и Сенегал със стипендия, не се колебае и през 1982 г. започва да изучава български език в Института за чуждестранни студенти (ИЧС), а през 1983 г. започва обучението си във Висшия лесотехнически институт (ВЛТИ), специалност „Горско стопанство“, където се дипломира през 1988 г. като отличник на випуска. Оттогава не е посещавал страната ни, но разговорът ни се проведе на много приличен български език, който очевидно пазеше заедно със скъпи спомени от следването си и от България, която днес намира за много променена.

– Г-н Мауад, какво си спомняте от следването си в България? Поддържахте ли връзка със състуденти, след като се върнахте в Сенегал?

– Образованието беше много сериозно и няхахме много свободно време. Пазя хубави спомени от моите състуденти и от някои преподаватели като проф. Иван Михов, с когото правих специализация. С проф. Стефан Юруков, който тогава беше асистент, също бяхме близки, той говореше френски език и често ми даваше книги на френски. Остана ми приятелство с няколко момчета, сред които Димитър Баталов (сега главен секретар на ИАГ), с които завършихме заедно. Когато дойдох в България, те организираха среща, беше много емоционално. Много пъти съм мечтал да се върна и след 37 години го направих.

– Защо избрахте специалността „Горско стопанство“?

– Стипендията беше отпусната за горско стопанство. Отначало не бях много информиран, но по това време се срещнах с икономически съветник от България в нашата страна и той ми разказа за предимствата на тази специалност. В Сенегал имаме гори, но и много проблеми, затова реших да уча горско стопанство.

– Как се разви кариерата Ви, след като се върнахте в Сенегал?

– Започнах работа в Националната дирекция на горите,

която беше част от Министерството на земеделието, развитието на селските райони и водите. Работих в проекти по залесяване и мониторинг на горите, което ми даде възможност да опозная цялата страна и проблемите ѝ. След три години в Министерството се разкри Отдел по селскостопанска политика, който обхващаше различни сектори, и бях назначен за съветник на министъра по горските въпроси. По това време, през 1992 г., се проведе срещата на върха в Рио, след която започна да се говори повече за околната среда. През 1993 г. в Сенегал беше създадено ново Министерство на околната среда. След като се върнах от специализация по опазване на околната среда в САЩ, влязох в екипа на Националния съвет по околната среда и природните ресурси. Работехме по създаването на Национален план за действие за околната среда. По това време Световната банка изискваше от всички страни да изготвят такъв план. Също така бях национален координатор по Конвенцията на ООН за борба с опустиняването.

По-късно бях директор-програма в неправителствена организация, която се занимаваше с гори и влажни зони като мангровите екосистеми. Работих по програми в много страни от Западна Африка като Гвинея, Кот д'Ивоар, Либерия. Последната програма, по която сътрудних, преди да се пенсионирам, беше финансирана от Европейския съюз. Работихме в десет страни от Западна Африка по опазване на мангровите гори, залесяване и работа с местните общности.

– Осезаеми ли са климатичните промени в Сенегал?

– Да, промените в климата се усещат много силно. Зачестяват екстремните събития. Забелязва се намаляване на валежите или пък количеството дъжд за един месец се изсипва в един ден, което води до наводнения. Природните катаклизми са пряко свързани и с човешката дейност. Тези промени водят до опустиняване, засоляване на почвата и проблеми с осигуряването на храна. Вследствие на климатичните промени намалява плодородната земя.

– Докъде стигна изпълнението на проекта „Великата зелена стена“?

– Първоначално това беше държавен проект между Нигерия и Сенегал, който трябваше да се простира от Дакар до Джибути. Сега е проект на Африканския съюз и за него е създадена международна агенция. Не всички страни обаче участват активно. В Сенегал имаме Национална агенция за Великата зелена стена, която се занимава със залесяване и животновъдство. Програмата има за цел да спре настъплението на пустинята и да запази екосистемите в региона Сахел, като подобрява живота на местните общности. Изпълнението е много трудно и е необходимо страните да работят обединено за тази цел. Трудностите идват и от размириците в тези райони, които затрудняват изграждането на зеления пояс. Седалището на програмата е в Мавритания, която работи активно по нея, както и нашата страна.

– Каква е структурата на управление и стопанисване на горите в Сенегал?

– Дирекцията за води, гори, лов и опазване на почвите е част от Министерството на околната среда и устойчивото развитие. Тя е отговорна за формулирането на политики, надзора и прилагането на законодателството.

Страната е разделена на 14 региона, всеки от които има регионален инспектор, а във всеки регион – по 3 департамента, всеки от които има директор. Организацията е много добра. Имам университет с много горски специалности, който осигурява специализирани кадри, но по места те не достигат.

– Каква е характерната за Сенегал горска растителност? Какви са проблемите на горите във вашата страна?

– За Сенегал са характерни мангровите гори, влажните гори в южната част, африканското сандалово дърво (*Pterocarpus*

erinaceus), акацията в саваната.

Един от приоритетите ни е запазването на мангровите гори, които играят огромна роля в борбата с климатичните промени, защото задържат въглероден диоксид 10 пъти повече от останалите гори. Затова има много международни проекти за тяхното разширяване и опазване, в които се влагат значителни средства. Общините също имат голяма роля в този процес. В корените на мангровите дървета живеят мангровите стриди – вид миди, които традиционно се събират, като се изсичат корените на дърветата. Сега обаче има нова техника, при която корените се запазват. Мангровите стриди са традиционен поминък за жените от местните общности и деликатес за туристите.

– Каква е собствеността на горите в Сенегал?

– Повечето са държавни и общински. Общинските гори могат да се ползват от местните общности, ако имат план за ползване, одобрен от държавата.

– Имате ли проблеми с незаконния дърводобив?

– Незаконният дърводобив е голям проблем в южните части на страната, особено с видове като африканското сандалово дърво. То е много търсено на международния пазар най-вече от китайски компании, които го изкупуват, след като незаконно е изсичано и изнасяно през Гамбия. Браконьерството и незаконният дърводобив са най-изразени по границата между Сенегал и Гамбия, където няма достатъчно контрол. Понякога се налага армията да помага на горските служители. Вече използваме и дронаве за наблюдение на границата.

– Как е регламентиран ловът?

– Всяка година се извършва таксация на дивеча и се издават съответните разрешителни за лов. Ловът на големи животни като лъв, слон и носорог е забранен. Разрешен е ловът на дребни бозайници и птици. Местните хора са обединени в ловни организации, плащат членски внос и получават разрешителни. Има и браконieri, но законът е строг към тях. Ако ловуват забранен дивеч, отиват на съд. В националните паркове ловът и сечта са забранени. Там не се допуска никаква човешка дейност.

– Възникват ли много горски пожари?

– Да, особено в саваните, където животновъдите палят нарочно огън, за да разчистят пасища. След дъждовния сезон тревата израства много висока и пламва лесно. Горските пожари са в ресора на Горската дирекция на Министерството на околната среда и устойчивото развитие. Разполагаме с противопожарни коли и техника.

– Какво е гората за населението на Сенегал?

– Сега хората виждат важноста на гората и разбират, че ако няма гори, няма да има и дъжд. Затова са по-внимателни и активни, имат интерес да я пазят, защото осъзнават, че с добър план могат да извлекат много ползи – както от дървесни, така и от недървесни горски продукти. Могат да произвеждат и дървени въглища, ако имат разрешение. Затова сега пазят горите много повече от преди, защото осъзнават тяхната ценност и ползите за себе си.

– А какво е гората за Вас?

– Много неща. Гората е живот!

